

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΣΩΤΗΡΟΣ
ΣΚΑΛΑΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ

ΑΡ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ **2670**
(ΑΡ. ΠΡΩΤ. 5337/16-12-1998)

ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ, ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΟΝΑΧΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΩΤ. 5337

ΑΡΙΘΜ.

ΑΘΗΝΗΣ ΤΗ 16η Δεκεμβρίου 1998

ΔΕΚΠ. 1979

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2670

Πρός

Τούς Πανοσιολογιωτάτους Καθηγουμένους και Όσιωτάτας Καθηγουμένας
και τας Συνοδείας αυτών, της Αυτόκεφαλου Εκκλησίας της Ελλάδος.

Όσιώτατοι Πατέρες και Όσιώταται Μητέρες, τέκνα ήμών εν Κυρίω λίαν
προσφιλή και περισπούδαστα, «*χάρις, έλεος, ειρήνη από Θεου Πατρός και Κυρί-
ου Ιησού Χριστού του Σωτήρος ήμών*»¹.

Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος με Ιεράν έγκαύχησιν χαιρε-
τίζει ύμάς «*αξιόποθητοι εις τον Θεόν μονάζοντες*»², διότι «*ή μοναχική πολιτεία
είναι καύχημα της Εκκλησίας του Χριστού*»³, ως άποτελούσα συνέχειαν της
μαρτυρικής στρατείας και όμολογίας των πρώτων αιώνων, ήτοι του μαρτυρίου του
αίματος διά του μαρτυρίου της συνειδήσεως εν όλοψύχῳ διά Χριστόν άυταπαρ-
νήσει. Άσπάζεται με άγάπην εν Κυρίῳ πάντοτε την όσιότητα ύμών την αφιερωμέ-
νην εις την όλοτελή άγάπησιν του Θεού, καθώς «*έπιθυμείτε πάντοτε νά είσθε
παραστάτες του Χριστού*»⁴. Καθ' ύπαγόρευσιν του από τον Θεόν ώρισμένου ποι-
μαντορικού της χρέους, γηθοσύνας έπικοινωνει μεθ' ύμών και προσαγορεύει την
υπέικουσαν προθυμίαν της χριστονοίας ύμών.

α) Οί πάντες πιστεύομεν και όμολογούμεν, ότι ή Μητηρ και τροφός της σω-
τηρίας ήμών Μία, Άγία, Καθολική και Άποστολική Εκκλησία εύρίσκεται εις
αδιάσπαστον ένότητα με τον Θεάνθρωπον Κύριον ήμών Ιησούν Χριστόν, «*δι' Ού
και την προσαγωγήν έσχήκαμεν τη πίστει εις την χάριν ταύτην εν ή έστήκαμεν,
και καυχώμεθα επ' έλπίδι της δόξης του Θεού*»⁵. Εις την εν Άγίῳ Πνεύματι ένό-
τητα αυτήν θεμελιώνεται και έπικοδομείται ή ένότης των μελών της Εκκλησί-
ας μεταξύ των «*εν σπλάγγχοις Ιησού*», ως δώρημα τέλειον άνωθεν, αλλά και ως
άθλημα άριστον. Αύτην την ένότητα ό μέν Κύριος άπήτησε από τούς Μαθητάς
Του λέγων «*...καθώς ήγάπησα ύμάς, ίνα και ύμεις αγαπάτε άλλήλους. Εν τούτῳ
γνώσονται πάντες ότι έμοί μαθηταί έστε, εάν άγάπην έχητε εν άλλήλοις*»⁶. Και ό
Άπόστολος των Έθνών και φωτιστής ήμών Παύλος, στόμα Χριστού, εκκλησιολογών
διά την ένότητα αυτήν εις την Α' προς Κορινθίους έπιστολήν του γράφει: «*Υμεις
έστε σῶμα Χριστού και μέλη εκ μέρους*»⁷, και εις την (κατ' έξοχήν εκκλησιολογι-
κήν έπιστολήν του) προς Εφεσίους συμπληρώνει: «*Άληθεύοντες δέ εν άγάπη αυ-*

¹ Τίτ. 1,4.

² Σεραπίωνος Θμουέως, Προς Μονάζοντας, P.G. 40,933.

³ Ισαάκ του Σύρου, Τά εβρεθέντα άσκητικά, έκδ. Νικηφόρου Θεοτόκη, σελ. 43.

⁴ Μεγάλου Βασιλείου, Άσκητική προδιατύπωσις, P.G. 31,621,

⁵ Ρομ. 5,2,

⁶ Ιωάν. 13, 34-35.

⁷ Α' Κορ. 12,17,

ξήσωμεν εἰς αὐτόν τά πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον... τὴν αὐξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ»⁸.

β) Ἡ μυστηριακὴ καὶ ἀγιοπνευματικὴ ἐνότης τῶν πιστῶν μέ τὸν Κύριον καὶ μεταξὺ τῶν, συμφώνως πρὸς τὴν ἐκκλησιολογίαν τῶν Θεοφόρων Πατέρων, καθίσταται ἐνεργὸς καὶ ἀσφαλὴς διὰ μέσου τοῦ ὑψίστου ἐκκλησιαστικοῦ χαρίσματος τοῦ Ἐπισκόπου, ὁ ὁποῖος Ἰσταται ἐν μέσῳ τῶν πιστῶν εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ, κατὰ τὸν Θεοφόρον Ἰγνάτιον. Ὁ Ἐπίσκοπος, φορεὺς τῆς πνευματικῆς ἐξουσίας τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς καὶ διδασκαλίας, ἀποτελεῖ τὸ ὄρατόν κέντρον τῆς εὐχαριστιακῆς συνάξεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ μόνον ἀμετάθετον ἐκκλησιολογικόν θεμέλιον τῆς ἐνότητος αὐτῆς. Τοιουτοτρόπως, κατὰ τὸν αὐτόν Ἀποστολικόν Πατέρα, «ἀσφαλὴς λειτουργία εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία τελεῖται ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον ἢ ὁποῖον ἐκεῖνος ἐπιτρέψει νὰ τὴν τελέσῃ» καὶ «ὅπου φανῇ ὁ Ἐπίσκοπος, ἐκεῖ νὰ προστρέχῃ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν, ὅπως ἀκριβῶς ὅπου εἶναι ὁ Χριστός, ἐκεῖ παρευρίσκεται ὅλη ἡ στρατιὰ τῶν οὐρανῶν»⁹. Περισσότερα περὶ αὐτοῦ τοῦ ζητήματος θεολογεῖ ἐκκλησιολογικῶς ὁ ὄντως Θεοφόρος Ἰγνάτιος εἰς τὴν προμνησθεῖσαν Ἐπιστολὴν τοῦ πρὸς τοὺς Σμυρναίους. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἀπροσωπόληπτος ἐνότης μέ τὸν Ἐπίσκοπον δηλώνει τὴν ἐνότητα μέ τὸν Θεόν, ἐνῶ ἡ διάσπασις τῆς κοινωνίας μέ τὸν Ἐπίσκοπον συνεπάγεται ἀναποφεύκτως τὴν ἄρνησιν τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀποκοπὴν ἀπ' αὐτῆς καὶ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Ὅπως «τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ»¹⁰, τοιουτοτρόπως καὶ κάθε πιστὸς ἀπολέσας τὴν μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου ἐνότητα, δέν δύναται νὰ ὑφίσταται ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας, οὔτε νὰ ἀπολαμβάνῃ τῆς σωζούσης Χάριτος, δεδομένου ὅτι ἡ σωτηρία δέν ἀποτελεῖ κάποια ἀτομικὴν ἐξασφάλισιν ἀγιωσύνης, ἀλλὰ πλήρη μυστηριακὴν καὶ πνευματικὴν ἐνσωμάτωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ χωρὶς τὸν Ἐπίσκοπον «Ἐκκλησία οὐ καλεῖται».

γ) Ἡ σωτήριος αὐτὴ διδασκαλία εἶναι εἰς τὴν ἐποχὴν μας ἰδιαίτερος ἐπίκαιρος. Διότι, ἐξ αἰτίας τῆς περιρρεούσης ἀποστασίας, παρατηρεῖται ἀμβλυνσις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐκκλησιολογικοῦ φρονήματος τῶν Χριστιανῶν, σύγχυσις διὰ τὰ πλέον σημαντικὰ τῆς ἀμαρτήτου πίστεως καὶ χριστοζωῆς, σφαλερὰ ἀντίληψις, ὅτι ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ θεοσέβεια ἐντὸς εὐσεβῶν ὁμάδων παραλλήλως ἢ ὑπεράνω τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὀλεθρία χαλάρωσις τοῦ συνδέσμου πολλῶν Χριστιανῶν μέ τὸ ἐν καὶ ἀδιαίρετον Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Δι' αὐτόν τὸν λόγον προβάλλει ἀναπόδραστον καὶ κατεπεῖγον τὸ χρέος ἡμῶν διὰ τὴν κατήχησιν τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ, πρὸς μετάνοιαν καὶ ἐδραϊώσιν του εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ εἰς τὴν πιστότητα πρὸς τὸ θεοῖδρυτον καὶ θεόσωστον σύστημα τῆς Ἐκκλησίας. Μέ τὴν συναίσθησιν τῆς τοιαύτης μεγίστης ἐθύνῃς ἡμῶν, προσβλέπομεν πρὸς τοὺς Κληρικούς συνεργάτας ἡμῶν εἰς τὴν διαποίμανσιν τῆς ἀγίας Ποίμνης τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑμᾶς, τοὺς ἐνδυθέντας τὸ ἅγιον ἀγγελικόν σχῆμα, οἱ ὁποῖοι ἐπιμελεῖσθε τὴν ἑκκαυσιν τῆς πρὸς Χριστὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης κατὰ τὴν θεοφιλεῖ ἄσκησιν τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς καὶ γίνεσθε φῶς τῶν ἐν κόσμῳ πιστῶν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου «φῶς μὲν μοναχοῖς, ἄγγελοι. Φῶς δὲ πάντων ἀνθρώπων, μοναχικὴ πολιτεία»¹¹.

δ) Διὰ τοῦτο πατρικῶς παρακαλοῦμεν καὶ προτρεπόμεθα: Τηρήσατε ἀσάλευτον τὴν μετὰ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου ἐνότητα καὶ ὑπερμαχήσατε αὐτῆς, ἐν τῷ

⁸ Ἐφεσ. 4, 15-16.

⁹ Πρὸς Σμυρναίους, 8.

¹⁰ Ἰωάν. 15,4.

¹¹ Κλίμαξ, 26,23,

συνδέσμων τῆς διὰ Χριστόν υἰοπρεποῦς πρὸς αὐτόν ἀγάπης, ἐμπιστοσύνης καὶ ὑπακοῆς, δεχόμενοι ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὸν διάδοχον τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποσταλέντα εἰς ὑμᾶς, καὶ αὐτὸ διδάξατε εἰς τοὺς πρὸς ὑμᾶς προσερχομένους. Ὑμεῖς καλλίτερον παντός ἄλλου γνωρίζετε, ὅτι τὸ κύριον τοῦ Μοναχισμοῦ συστατικὸν εἶναι ἡ ὑπακοή, τὸ ἀντίδοτον τῆς ὀλεθροτόκου ἀνηκοίας τῶν Πρωτοπλάστων καὶ σωτήριον μίμημα τῆς ἀκρας μέχρι θανάτου ὑπακοῆς τοῦ Δεσπότη ἡμῶν. Καὶ ἡ ἀσκησις τῆς ὑπακοῆς- εἰς τὰ ἐκτός τῶν μοναστικῶν καθηκόντων ὑμῶν- ἐποφείλεται πρωτίστως πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία «*ναὸς Θεοῦ ἐστὶ καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ*» ἐν αὐτῇ¹². Τοιοῦτοτρόπως, καὶ εἰς τοῦτο τὸ κεφαλαιώδες κήρυγμα τῆς ἐκκλησιολογίας διὰ τῶν ἔργων τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐπειθείας καὶ τῶν λόγων τῆς ἐκκλησιολογικῆς ὑπακοῆς καὶ τῶν ἐκτενῶν προσευχῶν ὑμῶν θά φωτίσῃτε τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ἀδελφούς ὑμῶν.

ε) Ὅλα αὐτὰ μέ περισσεῖαν πατρικῆς φροντίδος καὶ ποιμαντικῆς ἀγωνίας ἐκ συνοχῆς καρδίας γράφομεν πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὴ ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ τοὺς ἐκασταχοῦ ἁγίους Ἱεράρχας διὰ περιπτώσεις μοναζόντων ἐκ τοῦ ἱεροῦ σας καταλόγου «*ἀτάκτως περιπατούντων*»¹³, παρὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἐκκλησιολογίας τῆς τε Καινῆς Διαθήκης καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ὀριζόμενα. Αὐτοὶ πάσχουν βεβαίως κάποιο ἀνθρώπινον πάθος, ἀλλὰ ἀστοχοῦν ὡς πρὸς τὸν κατὰ Θεὸν σκοπὸν τοῦ ἀσκητικοῦ βίου. «*Ἐπαίρονται ὑπὲρ τοὺς ἑαυτῶν δρους*» καὶ ἀθετοῦν τὴν γνώμην τοῦ πνευματικῶς καὶ ἐκκλησιολογικῶς κυριάρχου Ποιμένος, μὴ πειθαρχοῦντες ἐσωτερικῶς πρὸς τὰς ἐντολάς του, μερικὰς δὲ φορές ἰδιοποιούμενοι τὴν θεόδοτον ἐξουσίαν του. Ἐκ τῆς πνευματικῆς τῶν διακονίας, τὴν ὁποίαν ἐπιτελοῦν μᾶλλον «*ψιλῶ μόνῳ ὀνόματι*» τοῦ Ποιμενάρχου τῶν, γίνονται περιφανεῖς κατὰ κόσμον καὶ ἀκολούθως ἀθαιρέτως ὑποδύονται τοὺς αὐτογνώμονας καὶ αὐτοκεφάλους Ποιμένας, μὴ παραμένοντες «*εἰς τοὺς ἑαυτῶν δρους*» καὶ «*ἐφ' ᾧ ἐτάχθησαν*» διὰ τῆς χριστομιμήτου ταπεινώσεως. Μάλιστα, διὰ τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων τῆς κεκρυμμένης ἀνηκοίας ἑαυτῶν προκαλοῦν ἀναστάτῳσιν καὶ σύγχυσιν εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν εὐπίστων ἀνθρώπων, περὶ τοῦ ἐκκλησιαστικῶς ὀρθοῦ καὶ πρακτέου, «*φθείροντες τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ*»¹⁴.

στ) Παλαιὸν τὸ πάθος, καὶ ἀρχαῖος ὁ ὑποκινῶν πτερνιστής. Διὰ τὴν διόρθωσιν τῶν τοιούτων δεινῶν, ἡ Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, διὰ τῶν δ' καὶ ἡ Κανόνων αὐτῆς, ὄρισεν ἀπαξ διὰ παντός τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν κανονικὴν σχέσιν τῶν Μοναχῶν μετὰ τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου:

«*Τοὺς δὲ καθ' ἑκάστην πόλιν καὶ χώραν μονάζοντας ὑποτετάχθαι τῷ Ἐπισκόπῳ, καὶ τὴν ἡσυχίαν ἀσπάξεσθαι, καὶ προσέχειν μόνῃ τῇ νηστεία καὶ τῇ προσευχῇ, ἐν οἷς τόποις ἀπετάξαντο, προσκαρτεροῦντες, μῆτε δὲ ἐκκλησιαστικοῖς, μῆτε βιωτικοῖς παρενοχλεῖν πράγμασιν, ἢ ἐπικοινωνεῖν, καταλιμπάνοντες τὰ ἴδια μοναστήρια, εἰ μήποτε ἄρα ἐπιτραπείην διὰ χρεῖαν ἀναγκαίαν ὑπὸ τοῦ τῆς πόλεως Ἐπισκόπου.*»

«*Οἱ κληρικοί τῶν...μοναστηρίων...ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐν ἑκάστη πόλει Ἐπισκόπων, κατὰ τὴν τῶν Ἁγίων Πατέρων παράδοσιν, διαμενέτωσαν, καὶ μὴ κατὰ αὐθάδειαν ἀφηνιάτῳσιν τοῦ ἰδίου Ἐπισκόπου. Οἱ δὲ τολμώντες ἀνατρέπειν τὴν τοιαύτην διατύπωσιν, καθ' οἷον δήποτε τρόπον, καὶ μὴ ὑποταττόμενοι τῷ ἰδίῳ Ἐπισκόπῳ, εἰ μὲν εἶεν Κληρικοί, τοῖς τῶν Κανόνων ὑποκείσθωσαν ἐπιτιμίῳις, εἰ δὲ μονάζοντες ἢ λαϊκοί, ἐστῳσιν ἀκοινῳνήτοι.*»

Φρικταὶ αἱ ἐπαπειλούμεναι ποιναί, ἀλλ', ὅπως συμπεραίνομεν ἐκ τῆς μελέτης τῶν Κανόνων, φρικτότερα τὰ οὕτω τιμωρούμενα ἀδικήματα κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸν τελευταῖον Κανόνα ἐρμηνεύει ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης καὶ τονίζει σαφέστερα: «*Διατί δὲ ἀνωτέρῳ εἰπῶν ὁ Κανὼν, Κληρικούς καὶ Μοναχοὺς μόνον, κάτωθεν λέγει καὶ λαϊκοὺς; διὰ νὰ φανερώσῃ τοὺς λαϊκοὺς ἐκείνους, εἰς τὸ*

¹² Α' Κορ. 3, 16.

¹³ Β' Θεσ. 3,6,

¹⁴ Βλ. Α' Κορ. 3,17.

θάρος τῶν ὁποίων καί τήν υπεράσπισιν ἐπιστηριζόμενοι οἱ Κληρικοί καί Μοναχοί, ἀθάδιάζουσι κατά τοῦ Ἀρχιερέως, καί δέν ὑποτάσσονται εἰς αὐτόν»¹⁵. Τοιοῦτοτρόπως, οἱ μέν ἀνυπάκουοι πρός τόν Ἐπίσκοπον Μοναχοί ἀφέντες τόν Χριστόν ἐστηρίζοντο εἰς τοὺς λαϊκοὺς ὁπαδοὺς, οἱ δέ λαϊκοὶ ὁπαδοὶ ἀφέντες τήν Ἐκκλησίαν ἀνηγόρευον τοὺς ἀτοκλήτους σωτήρας ὡς ποιμένας τῶν, μέ ἀποτελεσμα τήν φθοράν καί τήν ἀπώλειαν τῶν ψυχῶν ἀμφοτέρων.

ζ) Διά τοῦτο, πρός προτροπήν τῶν ὀλεθροτόκων αὐτῶν δεινῶν, παρακαλούμεν πατρικῶς ὑμᾶς νά ἐχητε φιλόθεον ἡσυχίαν καί φιλόχριστον ὑπακοήν πρός τόν οἰκεῖον Ἐπίσκοπον, κατά τά ὀριζόμενα ἀπό τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας. «*Ὑμεῖς γάρ οὐκ ἐγένεσθε ζωγήματα τοῦ διαβόλου, ἀλλ' ἐσαγηνεύθητε τῇ σαγήνῃ τοῦ Χριστοῦ ἐκ τῆς ἀλμυρᾶς τοῦ κόσμου ἀκαταστασίας*»¹⁶. Καί πάλιν, ὑπενθυμίζομεν ὑμῖν τά ἱερά θέσμια τῆς Ἐκκλησίας, τά ὁποῖα διασφαλίζουν τήν πνευματικὴν ὑγείαν τῆς κατὰ Χριστόν πολιτείας ὑμῶν: «*Αἱ... τῶν Μοναχῶν συνθήκαι ὑποταγῆς λόγον ἐπέχουσι καί μαθητείας, ἀλλ' οὐχὶ διδασκαλίας ἢ προεδρίας, οὐδέ ποιμαίνειν ἄλλους, ἀλλὰ ποιμαίνεσθαι ἐπαγγέλλονται*»¹⁷. Ἄλλωστε, «*οἷς ὁ βίος ἡσύχιος καί μονότροπος, ὁ συνταξάμενος Κυρίῳ τῷ Θεῷ ζυγόν μονήρη ἄραι, καθίσεται κατά μόνας καί σιωπήσει*»¹⁸. Αὐτό ἀκριβῶς συνιστᾷ τήν οὐσίαν τοῦ μοναχικοῦ πολιτεύματος, ἢ ἡσυχαστικὴ τήρησις τοῦ νοῦς ἢ ἀδιαλείπτως τῷ Χριστῷ προσομιλοῦσα καί ἢ τῆς καρδίας κάθαρσις μνηστευθείσης τῷ ἀθανάτῳ Νυμφίῳ καί ἢ ἀκατάπαυστος καί ἰσάγγελος νοερά ἀδολεσχία τῆς προσευχητικῆς θεοκοινωνίας, ἢ ὁποῖα ἀπεργάζεται οὐρανόν τήν καρδίαν τοῦ θεόφρονος καί ἐσοικίζει τόν Χριστόν καί Τόν ἐξιλεώνει διά τῆς προσευχῆς ὑπέρ τοῦ σύμπαντος κόσμου. «*Μοναχός ἐστὶν ὁ πάντων ἀποστάς καί πᾶσι συνημμένος*» δι' ἐμπόνου προσευχῆς καί οὐχὶ ὁ πᾶσι συνημμένος καί τῆς ἀληθοῦς ἡσυχίας ἀποστάς. Ἡ δυτικόπληκτος καί κοσμικόφρων ἐκδοχὴ περί Μοναχισμοῦ, ὑπὸ τό πρόσχημα τῆς «*εὐκόλου ὁδοῦ*» τῆς διακονίας τῶν ἐν κόσμῳ διά τῶν συγχρόνων ποιμαντικῶν μεθόδων, αἱ ὁποῖαι ἀρμόζουσιν εἰς τήν Ἐπισκοπήν καί τὰς Ἐνορίας, οὐσιαστικῶς ἀφαιρεῖ κάτι ἢ καί περισσότερα στοιχεῖα ἀπό τό μοναστικόν ἡσυχαστικόν ἦθος καί τόν βίον, πρός ζημίαν τοῦ ἑνός «*οὐ ἐστὶ χρεῖα*», ἐφ' ὅσον ἀσκεῖται ἄνευ ἐκκλησιαστικῆς εὐλογίας. Ἐάν οἱ τόποι τῆς ἀσκήσεως μεταβάλλονται εἰς Ἐνορίας καί Ἐπισκοπᾶς, καί μάλιστα μέ ψυχολέτηρα ὑπέρβασιν τῶν μοναχικῶν ὀρίων, μήπως τελικῶς ἢ τοῦ κόσμου ἀκαταστασία λυμαίνεται τήν τοῦ Μοναχισμοῦ εὐκοσμίαν καί ἀφήνει μόνον τό ὄνομα; «*Ἐάν δέ καί τό ἄλας (τῆς γνησίας καί πατροπαραδότου ὀρθοδόξου ἀσκήσεως) μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθῆσεται;*»¹⁹.

η) Γνωρίζομεν, ὅτι ἐνίοτε τά τοιαῦτα ἔσωθεν πάθη κρύπτονται ὑπὸ τό προσοπίον τοῦ ἀδιακρίτου καί ἀφωτίστου ζήλου ὑπέρ τῆς εὐσεβείας καί ἀναζητοῦν ἐρείσματα εἰς τό παράδειγμα Θεοφόρων Ὁσίων, οἱ ὁποῖοι ὁμῶς ἠγωνίσθησαν ὄχι διά τήν ἰδικήν τῶν κοσμικόφρονα δόξαν καί ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, ἀλλά διά τήν Ἐκκλησίαν καί τοὺς ὀρθοδόξους Ποιμένας Τῆς, μέ αὐταπάρνησιν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ διαβεβαιώμεν ὑμᾶς ὡς πρός γνήσια τέκνα ἐν Κυρίῳ, ὅτι καί τήν ἰδικήν μας ἐσχάτην λογοδοσίαν ἀναλογιζόμεθα ἀνυστάκτως καί τήν ἰδικήν σας ἀγωνίαν ἐνωτιζόμεθα πατρικῶς. «*Ἐστήκαμεν καί κρατοῦμεν τὰς παραδόσεις*» καί ἰστάμεθα πάντοτε ἐπὶ τῶν ὁρῶν τῆς Ὄρθοδοξίας κατὰ τὰς διορθοδόξους διαβουλεύσεις περί τῆς πορείας τῶν Διαλόγων μέ τὰς ἄλλας Χριστιανικὰς Ὁμολογίας. Ὡς ἐκ τούτου, ἢ μέν ἐδαίσθησις ὑμῶν εἶναι θεμιτὴ καί εὐλογητὴ, ἢ ὑποβολιμαία ὁμῶς ἀμφιβολία μερικῶν πρέπει νά διορθωθῇ.

Περί τοῦ ζητήματος τούτου, ὑπενθυμίζομεν ὑμῖν ἐπὶ πλέον, ὅτι ἢ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, οὐσα Καθολικὴ καί Ὄρθόδοξος, κατὰ τήν ἱστορικὴν Τῆς πορείαν

¹⁵ Πηδάλιον, ἐκδ. Ἀστέρος, σελ. 191.

¹⁶ Σεραπίωνος Θμούως, ἐνθ. ἀν.

¹⁷ β' Κανὼν τῆς ἐν Ἀγία Σοφία Συνόδου.

¹⁸ κβ' Κανὼν τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

¹⁹ Βλ. Λουκ. 14, 34.

ἐτέλει, ὑπὸ προϋποθέσεις, ἐν διαλόγῳ μεθ' αἰρετικῶν, μέ τὴν προσδοκίαν τῆς μετανοίας των καὶ τῆς ἐπιστροφῆς. Καθὼς οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι ἠγωνίσθησαν πρὸς διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὰ ἔθνη, τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ Μεγάλοι Πατέρες ἡμῶν, ἐν οἷς Ἀθανάσιος καὶ Βασίλειος οἱ Μεγάλοι, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς καὶ Γρηγόριος Θεσσαλονίκης ὁ Παλαμᾶς, ἀνέλαβον πολὺν ἀγῶνα πρὸς μαρτυρίαν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ἐπαναγωγὴν τῶν πεπλανημένων. Διὰ τὸ ἔργον των αὐτὸ ἐσυκοφαντήθησαν πολλάκις ὡς αἰρετικοὶ ἢ αἰρετίζοντες ἀπὸ μερικοῦς πιστοῦς μὴ δυναμένους νὰ κατανοήσουν τὸ μυστήριον τῆς ἀγάπης τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἢ ὁποῖα περιπτύσσεται τὸν σύμπαντα κόσμον καὶ θέλει «πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν»²⁰.

θ) Κατακλείοντες, παρακαλοῦμεν πατρικῶς καὶ πάλιν ὑμᾶς, «τούς ἐν ἀνθρώποις καὶ ὑπὲρ τὰ ἀνθρώπινα»²¹, νὰ διατηρήσητε διὰ τῆς χριστομιμητοῦ ὑπακοῆς καὶ ὀλοτελοῦς ἐσωτερικῆς εὐπειθείας ἀσάλευτον τὴν ἐνότητα πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον, ἀναγνωρίζοντες, ὅτι εἰς αὐτὴν ἐγκείται τὸ συμφέρον ὑμῶν καὶ ὄλων τῶν πιστῶν, ἐφ' ὅσον ἢ πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον διὰ Χριστὸν ὑπακοή διαβαίνει εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἰς τὴν τοιαύτην ἐνότητα προσκαλεῖ πάντας, καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς ὑφ' ἡμᾶς, τὸν ἱερόν Κλῆρον καὶ τὸν φιλόχριστον λαόν καὶ τὴν ἁγίαν παρεμβολὴν τῶν Μοναχῶν, ὁ Θεὸς καὶ Σωτὴρ ἡμῶν, «τό Α καὶ τό Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἀρχὴ καὶ τέλος. Μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολάς Αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν»²². Τοῦτο πατρικῶς ἐπευχόμεθα ὑπὲρ τῆς ταπεινόφρονος καὶ εὐπειθοῦς θεοφιλίας ὑμῶν. Ἀμήν!

- + Ο ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
- + Ὁ Σταγῶν καὶ Μετεώρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ
- + Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμητοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
- + Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ
- + Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
- + Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- + Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων ΚΛΕΟΠΙΑΣ
- + Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου ΙΑΚΩΒΟΣ
- + Ὁ Λήμνου καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ
- + Ὁ Γουμένισσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- + Ὁ Βεροίας καὶ Ναούσης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
- + Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης ΑΝΔΡΕΑΣ
- + Ὁ Εἰθνής καὶ Περιθεωρίου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀρχιμ. Δανιὴλ Πουρτσουκλῆς

²⁰ Α' Τιμ. 2,4.

²¹ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Κατὰ Ἰουλιανοῦ σπηλιτευτικός Α', P.G. 35,593.

²² Ἀποκ. 22, 13-14.